veritas.bonitas. Unde nullo modo dicitur albedo
alba. ergo nec dilectio dilecta. et ſic ⁊c̄. ¶ R⁰. di-
cendum. ꝙ accipiendo dilectionem ſm ꝙ deus dile-
ctio eſt. conſtat vtiq; ꝙ ex charitate eſt diligenda. ſ
accipiendo dilectionē ſm ꝙ eſt habitus gratuitus.
20 ſic vtiq; diligenda eſt ſed nō ſuper omnia. ¶ Ad in-
telligētiā autē obiectoꝝ notādū. ꝙ triplex eſt amor
ſcilicet. Amicitie. quo aliquis alicui optat bonum.
Concupiſcentie. quo aliquis ſibi deſiderat aliquid.
Et complacentie. quo aliquis requieſcit et delectat̄
in re deſiderata cum pſens eſt. Dico ergo ꝙ chari-
tas amore amicicie nullo modo eſt amabilis. quia
non eſt beatificabilis. Amore concupiſcentie ē ama
bilis ex charitate. ſm ꝙ diligens deſiderat amplius
diligere. Amore complacentie. ſcꝫ quo diligens ac-
ceptat ipſam dilectionem qua deum diligit. hoc mo-
do charitas diligenda eſt ſm ꝙ iā habetur. eo ꝙ ipā
eſt bonū valde acceptabile. His viſis patet reſpon-
ſio ad duo prima. Nam ratio illa ex autoritate Au-
guſtini de doctrina xpiana. currit ſolum q̄tum ad di
lectionem amicicie. quia Auguſtin⁹ loquit̄ de ama-
bili cui aliquis optat bonum. ¶ Quod ſcdo querit̄
ſimiliter patet. Quis enim charitatis habite ſm ꝙ
habita. nō ſit concupiſcentia. nihilominus tamē eſt
complacentia. Poſſet tamen dici ꝙ ſpiritualis dile
ctio ⁊ poſſeſſio excitat ad deſiderandū dum reficit. ⁊
reficit dum excitat. ideo ſimul manent concupiſcen
21 tia ⁊ complacentia. ¶ Ad illud quod obijcit̄ tercio
de fide ⁊ ſpe. dicendum. ꝙ non eſt ſimile. Actus eñ
fidei de ſe dicit imperfectionē. ſimiliter ⁊ ſpei. Aliter
eñ eſt rei non viſe. aliter rei nō habite. ⁊ ideo ſi talis
actus reflecteretur. diminueret de ratione habitus.
Unde qui credit credulitatē. non habꝫ eam. ⁊ ſpem
ſimiliter. ⁊ ideo he virtutes euacuantur in patria. ſ
dilectio eſt actus completionis ⁊ perfectionis ſicut
ſcientia. vnde ſicut perfecte ſcit. qui ſcit ſe ſcire. ita
22 perfecte diligit qui amat dilectionē. ¶ Ad illud qđ
obijcitur. aut eadem aut alia ⁊c̄. dicendum ꝙ eadeꝫ
q̄tum ad habitum. ſed alia q̄tum ad actum. Et ꝙ
23 obijcitur ꝙ ſpecialia nō reflectuntur. Dicendū. ꝙ re
flectio in forma. aliquando venit ex natura. ⁊ ſic eſt
in generalib⁹. aliqñ venit rōne ei⁹ in quo eſt. ⁊ ſic eſt
in formis que ſunt in potentijs natis ſupra ſe con-
uerti. ⁊ inq̄tum ſupra ſe conuertunt̄. ⁊ quoniā po-
tentia cognitiua ſeipſam cognoſcit. ⁊ voluntas ē in-
ſtrumentum ſeipſam mouens. ideo per ſcientiā ſcit
aliquis. ⁊ ſcientia mouit. ⁊ per charitateꝫ ſe ⁊ ipſam
diligit. ¶ Et ſi queritur ratio quare potentia intelle
ctiua nata eſt ſupra ſe redire ⁊ voluntas. alibi dicit̄.
ſed hoc modo tñ ſufficiat. quia ſunt ſimplices potē
tie. ⁊ in ſubſtantia ſimplici fundate. ⁊ organo nō al-
ligate. ⁊ ideo patet ꝙ non eſt ſimile illud qđ obijci
conſueuit in ſenſibus. alia eſt potentia que videt. ⁊
alia qua videt ſe videre. ꝙ ſilr̄ debeat eē in intellectu.

Queſtio. iij. c

Utrum charitas ſit certitudinaliter cognoſcibilis
ab habente. Et ꝙ ſic videtur autoritate Auguſtini
in. viij. de trini. et habetur in litera. Qui fratrem dili
git. magis nouit dilectionē qua diligit q̄ fratrē quē
diligit. ſed fratrē nouit certitudinaliter. ergo et cha-
ritatem. ¶ Item. j. Ioh. ij. Qui diligit fratrē ſuum.
in lumine manet. ergo ſi charitas eſt lumen. cū nihil
certius videatur q̄ lumen. ergo ⁊c̄. ¶ Item. j. Io-
hannis. ij. Unctio docebit vos de omnibus. non in-
quām de omnibus cognoſcibilibus. ſed de omnib⁹
neceſſarijs ad ſalutem. ergo maxime nos docet vn-
ctio ſpiritusſancti. ¶ Itē quanto aliquid anime eſt
pſentius. tanto certius videtur et cognoſcit̄. ſ chari
tas anime eſt pſentiſſima. quia eſt in ipſa anima. er-
go ⁊c̄. Item habens fidem. certus eſt ſe habere fidē
nihil eñ certius eſt homini ſua fide. vt dicit Aug⁹.
ergo pari ratione habens charitatem. ſcit ſe habere
charitatē. ¶ Contra Eccl̄s. ix. Nemo ſcit vtrū odio
vel amore dignus ſit. ergo cū habens charitatem ſit
dignus amore. neſcit ſe dignum. ergo ⁊c̄. ¶ Item. j.
Cor. iiij. nihil mihi conſcius ſum. ſed non in hoc iu-
ſtificatus ſum. ergo videtur ꝙ homo nō habens re-
morſum. poſſit nō eſſe iuſtificatus. ergo non habere
charitatē. ſed nullum ſignū euidentius eſt charita-
tis. q̄ carentia omnis remorſus. ergo ſi illud eſt fal-
libile. cetera ſunt fallibilia. ¶ Item charitas eſt dili-
gere deum ꝓpter ſe et ſuper omnia. infra quod nihil
eque. vel ſupra. vel contra. ſed nemo ſcit vtrum pre
omnibus diligat deū. ergo nemo ſcit vtrum habeat
certitudinaliter charitatē. ¶ Itē habens charitatē
eſt deo acceptus. et cōſtat nobis et omnibus. ꝙ iſta
ſunt conuertibilia. ſed nemo ſcit vtrum deo ſit acce-
ptus niſi per reuelationeꝫ. ergo nemo ſcit ſe habere
charitatē niſi per reuelationē. ¶ Item dicit apoſto
lus ꝙ neſciebat vtrū haberet culpā cum dicit. ſ nō
in hoc iuſtificatus ſum. ergo ab appoſitis neſciebat
ſe habere gratiā. ergo cū charitas nō ſit ſine gratia.
ergo ⁊c̄. ¶ R⁰. dicendū. ꝙ charitatē cognoſci eſſen- 24
tialiter eſt dupliciter. Uel in vniuerſali quid ſit. ⁊ q̄-
lis eſſe debeat. et ſic vtiq; cognoſci poteſt. Alio mo-
do eſt cognoſci charitatē in ſpeciali ſiue in hoc. ⁊ hoc
modo nec de ſe. nec de alio. q̄diu homo viuit. poteſt
certitudinaliter ſcire. De alio nō. quia nō nouit que
ſunt in homine. niſi ꝑ ſigna que fallibilia ſunt. De ſe 25
nō. ⁊ huiuſmodi pōt eſſe quadruplex ratio. Una et
p̄cipua eſt diuine acceptatōis implicatio. quia cha-
ritas iuncta eſt gratie gratūfacienti. que ideo dicit̄
gratūfaciens. quia reddit hominē deo acceptū. et iō
charitas ſic vocat̄. non tñ quia habet charū amatū
ſed quia etiaꝫ facit hominē deo charū. et quia neſci-
mus dei acceptationē certitudinalit̄ niſi ꝑ reuelatio
nem. ideo neſcimus nos habere charitatē. niſi ꝑ re-
uelationē doceamur. Secunda ratio eſt ſimilitudo
ipſius ad dilectionē acquiſitā. Poteſt eñ continge-
re aliquem inflamari ad amandū deū ꝑ aſſuefactio-
nem qui corruet ꝑ aliquod peccatū ſpūale. ⁊ tamen
ſemper afficiet̄. ſicut expreſſe patet ꝑ beatū bernar.
in li. de amore dei. vbi rep̄hendit ſubitates de deuo
tione. Tercia rō eſt noſtri oculi lippitudo. quia ocu
lus noſter eſt ſicut oculus noctue ad manifeſtiſſima
nature ſicut dicit philoſophus. Unde ſicut oculus
lippus neſcit diſtinguere inter lumen diei et lumen
flame vel lune. ita oculus noſter ſpūalis inter lumē
gratie gratis date et gratūfacientis. Quarta ratio ē
diuinoꝝ iudiciorum diſpenſatio. Deus eñ claudit
oculos ſeruoꝝ ſuoꝝ. quantū ad ea que ſpectant ad
eoꝝ dignitatē. ⁊ de quibus poſſunt efferri. Uñ gra-
tia contraria eſt ſuperbis. Superbia eñ aperit ocu
los ad videndum p̄rogatiuas. et claudit ad viden-
dū indigentias et defectus. Iuxta illud Apocal̄. iij.
Dicis. q: diues ſum. ⁊ locupletat⁹ ⁊ nulli⁹ indigeo.
⁊ neſcis quia pauper es et cecus ⁊c̄. Sed econtra vir
ſanctus dicit ſe nihil eſſe. quia claudit oculos ſuos

deus ad bona. ⁊ aperit ad videnda mala. Et hec eſt
ratio quare homo nō cognoſcit charitatē. que q̄uis
ꝑ ſe nō ſufficiat. tamē cū alijs bona eſt. Credo tamē
ꝙ illa eſt p̄cipua que primo dicta eſt. Quis eñ cha-
ritas nō poſſit certitudinaliter cognoſci eſſe in aliq̄
etiā habente reſpectu ſui. tñ pōt per ſigna ꝓbabilia
cognoſci. maxime ꝑ mortificatōnē ꝯcupie. ⁊ amoris
vani ſiue mundani. ⁊ ꝑ multa alia ſigna ꝓbabilia. q̄
26 ſancti dicunt ⁊ ponunt. ¶ Ad illud ḡ qđ obijcit̄ in
ꝯtrariū. ꝙ certior eſt dilectio q̄ frater. dōm. ꝙ chari
tas non tñ dicit dilectionem. ſed vltra hoc addit ſcꝫ
ꝙ gratuita eſt. Et q̄tum ad habitū dilectionis. certi
tudinaliter eſt cognoſcibilis. q̄tum vero ad illud qđ
dicit gratuitū. nō. ¶ Ad illud qđ obijcit̄ ꝙ charitas
eſt lumen. dōm. ꝙ q̄uis de ſe charitas ſit cognoſcibi
lis. tñ non cognoſcit̄ a nobis. quia oculus nr̄ lippus
27 eſt. ¶ Ad illud qđ obijcit̄ ꝙ vnctio docet nos de om
nibus neceſſarijs ad ſalutē. dōm. ꝙ veꝝ eſt eo modo
quo neceſſaria ſunt. ſed ſcire ſe habere charitatē nō
eſt neceſſariū ad ſalutē. ſed ſolū habere. ¶ Ad illud
qđ obijcitur de pſentia charitatis. dōm. ꝙ q̄uis ſba
habitus ſit pſens. tñ conditio q̄ concomitat̄ habitū
ſcꝫ diuina acceptatio non eſt pn̄s. imo latens in dei
cognitione ⁊ iudicio. ¶ Ad illud qđ obijcit̄ de fide.
dōm ꝙ non eſt ſimile. quia fides dicit habitū purū.
non ſupaddendo acceptionē. ſicut charitas. ⁊ iō ptꝫ
ꝙ non eſt ſimile.

Queſtio. iiij. d

Utrū charitas ſit cognoſcibilis a nō hn̄te. ⁊ q̄ nō vi
detur. q: omē qđ cognoſcit̄. aut ꝯgnoſcit̄ ꝑ eſſentiā.
aut ꝑ ſimilitudinē. Nō ꝑ eſſentiā. q: nō eſt eēntialit̄
in aīa peccatrice. Si ḡ cognoſcit̄ hoc ē ꝑ ſimilitudi-
nem. Sed ꝯtra. ij. Cor. xij. dicit glo. Terciū gen⁹ vi
ſionis q̄ dilectio intellectiua ꝯſpicit̄. eas res cōtinet
q̄ nō habent ſui ſimiles imagines. q̄ nō ſunt ipe. ḡ ſi
militudo charitatis nō eſt aliud q̄ charitas. ḡ ſi ca-
ret q̄s charitate. caret ⁊ ſimilitudine eius. ⁊ ita nūq̄
cognoſcit charitatē. ¶ Itē ſi nō habens charitatem
cognoſcit eā. Aut ḡ ꝑ ſpeciē innatā ſeu lucē ꝓpriam.
aut ꝑ acquiſitā. aut ꝑ effectū. Non ꝑ innatā. q: crea
ta eſt ſicut tabula raſa. Non ꝑ ſpeciē acquiſitā. quia
oīs ſpecies acquiſita acquirit̄ mediante ſenſu ⁊ ima
ginatione. ſed ſpēs charitatis non cadit in ſenſu nec
in imaginatione. Iteꝫ non ꝑ effectū. quia nemo co-
gnoſcit per effectū aliquid niſi ſciat ꝙ ſit cauſa illius
effectus. Uñ nullus cognoſcit ꝑ eclipſim interpoſi-
tioneꝫ terre niſi ſciat ꝙ interpoſitio eſt illius cauſa.
Si ḡ per effectū cognoſcit oportet ꝙ ſciat prius. qm̄
illius eſt cauſa charitas. ⁊ ita p̄cognoſcit charitatem
nō ergo per effectū. Si tu dicas qđ cognoſcit in illa
veritate eterna. Aut hoc erit effectiue. aut formalit̄.
Si effectiue. ſic omnia cognoſcunt̄ in ea que omnia
facit ſcire q̄cunq; ſciunt̄. Si autē formaliter ſiue ex-
emplariter. ergo videt̄ ꝙ vel imprimit aliquā ſpēm
in intellectu. vel neceſſe eſt ꝙ ipſa veritas vel exem-
plar conſpiciat̄. quoꝝ alteꝝ eſt ſupra improbatum.
¶ Sed cōtra. peccatores deſiderāt charitatē. ſ null⁹
deſiderat q̄d nō cognoſcit. q: incognita non poſſunt
diligi. ſicut dicit Aug. ḡ ipſi cognoſcunt charitatem.
Itē aliquis hn̄s charitatē pōt habere cognitionem
de illa. ſed omē qđ cadit in intellectu apphendente.
pōt in memoria conſeruari. ponat̄ ḡ ꝙ imprimatur
hec cognitio memorie. ⁊ ꝙ demuꝫ cadit a charitate.
ꝯſtat ꝙ lapſus a charitate memoriā eius retinuit. ḡ
adhuc cognoſcit eā. ḡ charitas p̄t cognoſci a n̄ hn̄te.
¶ Itē ſi charitas ꝯgnoſcit̄ ab habēte. aut hoc eſt ꝑ
eēntiā. aut ꝑ ſilitudinē. Per eēntiā nō. cōſtat. Sꝫ ꝓ-
batio ꝙ ꝑ ſilitudinē. q: nihil cognoſcit intellectus.
niſi ab illo informet̄. ſ charitas habitus ē affectus.
ḡ ſm eſſentiā illā non egredit̄. ḡ ſi vnit̄ intellectui ⁊
illū informat. hoc ē ꝑ ſimilitudinē. ⁊ hec ſimilitudo
pōt haberi a nō habente charitatē. ergo ⁊c̄. ¶ Item
Aug⁹. dicit. ix. de trini. ꝙ ad hoc ꝙ intellectus intelli
gat q̄d eſt in memoria neceſſe eſt aciē intellectus in-
formari. ḡ multofortius ad hoc ꝙ intelligat qđ ē in
voluntate. ergo ſi intelligit charitatē. informatur in-
tellectus aliquo nō. ſubſtantia charitatis. ergo ſimi
litudine. ergo idē qđ prius. ¶ R⁰. dicendū. ꝙ cogni- 28
tione experientie nō cognoſcit̄ charitas niſi ab ha-
bente. cognitōne vero ſpeculationis certū ē ꝯgnoſci
charitatē etiā a nō habente. Modus autē huius co
gnitionis nō poteſt eſſe ꝑ charitatis eſſentiā. nec per
ſimilitudinē a ſenſibus acquiſitā. ḡ neceſſe eſt ꝙ ſit
ꝑ ſimilitudinē infuſam vel innatā. vtraq; autē que
ſic cognoſcunt̄ ab hoīe. dicunt̄ ab Aug. cognoſci in
veritate eterna. aut quia veritas cognitionē infun-
dit. vt in ꝓphetis. aut quia a ꝯditione imprimit. ſm
illud p̄ō. ſignatū eſt ſuꝑ nos lumen ⁊c̄. Charitas au
tem nō cognoſcit̄ a peccatorib⁹ per ſpēm infuſam.
ergo oportet ꝙ ꝑ innatā cognoſcat̄. Spēs autē inna 29
ta pōt eſſe duplr̄. aut ſilitudo tñ ſicut ſpēs lapidis.
aut ita ſilitudo ꝙ etiā quedā veritas in ſeipſa. Pria
ſpēs eſt ſicut pictura. ⁊ ab hac creata eſt aīa nuda.
Scđa ſpēs eſt impreſſio aliq̄ ſumme veritat̄ in aīa.
ſicut verbi gr̄a. aīe a ꝯditione ſua datū ē lumē quod-
dā directiuū ⁊ quedā directio naturalis. data ē etiā
ei affectio voluntatis. cognoſcit ḡ aīa quid ſit recti-
tudo. ⁊ q̄d affectio. ⁊ ita q̄d rectitudo affectōis. ⁊ cū
charitas ſit hoc. cognoſcit charitatē per quandā ve-
ritatē. que tñ veritas eſt ſimilitudo charitatis. ⁊ tūc
recte hꝫ rōnem ſimilitudinis. dū accipitur ab intelle
ctu. habet tñ rationē veritatis ꝓut eſt in aīa. Unde
ꝙ Aug. dicit. ꝙ hmōi habitus cognoſcunt̄ in ipā ve-
ritate. ⁊ ꝑ ſimilitudines que ſunt idē q̄d ipſe. non di
cit hoc quia nō fuit aliqua ſpēs in intellectu cogno-
ſcentis. ſed q: in aīa non eſt pura ſpecies. ſed veritas
quedā ab ipſa veritate impreſſa. ⁊ ſic patet reſpon-
ſio ad obiecta.

Ponit defenſionem ſue opinionis.

Hic queritur ſi charitas ſpūſſanctus eſt cuꝫ ipſa augeat̄ ⁊c̄. Supra egit mgr̄ de miſſione ſpūſſancti inuiſibi-
li ſm opinionē ſuam. Hic ſcđo ponit opinionis ſue defenſionē. ⁊ hoc facit rn̄dendo obiectionibus que pn̄t
ſuam opinionē improbare. Et qm̄ ſua poſitio improbari poteſt. ⁊ ratione. ⁊ autoritate. ⁊ vtroq; modo. ideo
habet hec pars tres partes. In prima parte ꝑ rationē impugnat ⁊ improbat hoc qđ dixerat. ꝙ ſpūſſanctus
eſt charitas qua diligimus deū et ꝓximū. Scđo vero ꝑ autoritatē. ibi. Supradictū eſt ꝙ ſpūſſanct⁹. Tercio
ꝑ autoritates ⁊ rōnes. ibi. Alias quoq; inducunt ⁊c̄. ¶ Prima ratio ꝯtra magiſtrū ſumpta eſt ex hoc ꝙ cha-
ritas augeat̄. ¶ Secunda ratio ꝯtra ipm̄ ſumpta eſt ex hoc ꝙ charitas eſt a ſpiritu ſancto ſicut dicit Aug⁹.
¶ Tercia rō ſumpta eſt ab hoc ꝙ charitas eſt animi affectio. ⁊ hoc quidē rōni ⁊ autoritati cōſonat. In qua-
libet autē iſtaꝝ partiū mgr̄ primo opponit. ⁊ ſcđo determinat. ⁊ partes manifeſte ſunt.